

A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.V.20.455/2014/5.

A Kúria Dr. Bacskai Edina Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bacskai Edina ügyvéd) által képviselt felperesnek a Kozma András Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kozma András ügyvéd) által képviselt alperes ellen támogatási díj iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 43.P.87.590/2012. számon megindított perében a Fővárosi Törvényszék 2013. november 13. napján meghozott 1.Gf.75.302/2013/6. számú jogerős ítéletével szemben a felperes 2014. március 7. napján 17. sorszámon előterjesztett felülvizsgálati kérelme folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 76.000 (hetvenhatezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt felülvizsgálati illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felperes 2012. február 15. napján előterjesztett keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 3.038.400 forint, ennek 2010. május 8. napjától számított a Ptk. 301/A. §-a szerinti kamata megfizetésére. Előadta, hogy 2009. március 11. napján támogatási szerződést kötött az alperessel pályázat alapján. A felperes a támogatási szerződés szerint a projekt összes elszámolható költségének 90%-ára kapott vissza nem térítendő támogatást. A 2009. szeptember 25. és december 17. napján kiállított összesen öt számla összegét az alperes a végelszámolás során visszatartotta arra hivatkozva, hogy az Európai Unió Programokat Auditáló Főigazgatóság vizsgálati jelentése szabálytalanság gyanúját fogalmazta meg a projekttel kapcsolatos közbeszerzési és konferenciaszervezési feladatok ellátására a Bt-vel kötött 400.000 forint+áfa és 2.976.000 forint+áfa összegű szerződésekkel összefüggésben. A gyanút a felperes és a megbízott szerv közötti személyi összefonódásra alapozták, ami sérti a tisztességes, nyílt eljárások és a versenyeztetés alapelveinek érvényesülését, jóllehet a megbízott cég adta a legkedvezőbb árajánlatot. Azt a

megfogalmazást tettek, hogy a lehető legszélesebb körben nem juttatták érvényre a korrupciómentesség elvét. Állította, hogy a projekt végrehajtásában közreműködő alvállalkozó kiválasztása során a pályázati útmutatóban és a támogatási szerződésben foglaltaknak megfelelően járt el. A szerződött üzleti partnert úgy választotta ki, hogy több cégtől kért árajánlatot, és a legkedvezőbb ajánlatot nyújtó céget bízta meg a feladat elvégzésével, ezáltal biztosítva a költséghatékonyság és a felelős pénzügyi gazdálkodás elvének érvényesülését. Nem volt kikötés, hogy csak olyan szervezetekkel köthető szerződés, amelyek egymástól függetlenek, amelyek vezetői között nincs rokon kapcsolat. A felperes a korrupciómentesség elvének érvényesülését maximálisan biztosította a több szervezettől bekért árajánlattal, és azzal, hogy a legkedvezőbbet választotta. Állította, hogy a kifizetés megtagadásának nem volt a szerződésben meghatározott indoka. A felperes tételes szerződési feltételt nem sértett. Nem vitatta, hogy ügyvezetője és a Bt. egyik tagja között közeli hozzátartozói kapcsolat áll fenn.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. A szerződés tételesen meghatározta a szerződésszegés eseteit. Ezek közé tartozott, ha a kedvezményezett nem biztosítja a tisztességes, nyílt eljárások és a versenyeztetés alapelveinek érvényesülését. A tisztességes és nyílt eljárás alapelvét sértette, hogy a felperes olyan szervezettel kötött szerződést, amelynek vezető képviselője a felperes képviselőjével rokon kapcsolatban áll. A felperes magatartása sértette a Ptk. 4. § (1) bekezdésében megfogalmazott jóhiszeműség és tisztesség általános alapelvét is. A támogatás szabályszerű és szerződésszerű felhasználásáért a felperes tartozott felelősséggel, csakúgy mint a szakmai szabálytalanságért, jogszabálysértésért, a támogatási szerződéssel, annak mellékleteivel ellentétes tevékenységért. Egyértelműen szabálytalan és szerződésellenes magatartás a potenciális szállítók közti fair verseny alapelveinek, a tisztességes, nyílt eljárások és a versenyeztetés alapelveinek megsértése.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2013. január 16. napján meghozott 43.P.87.590/2012/14. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 3.038.400 forintot, ezen összeg után 2010. május 8. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-ával növelt mértékű késedelmi kamatot és 375.290 forint perköltséget.

Alkalmazott jogszabályként a Ptk. 198., 200. és 207. §-át hívta fel. Rámutatott, hogy a támogatás mögöttes feltételeit rendező a Norvég Királyság és a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség közötti megállapodás harmadik személyre, így a felperesre jogot, kötelezettséget nem telepíthet. A peres felek közötti

megállapodásban foglalt kötelezettségek betartását az alperes felügyelte, illetve határozta meg annak keretét. A támogatási szerződés 13.2. pontja szerint a kedvezményezett szerződésszegést követ el egyebek mellett, ha nem tartja be a közbeszerzésre vonatkozó szabályokat, illetve nem biztosítja a tisztességes, nyílt eljárások és versenyeztetés alapelveinek érvényesülését. A szerződés 6. számú melléklete, a 2009. február 12. napján megkötött partnerségi megállapodás 4. pontja szerint a támogatásközvetítő szervezet felé a partnerség bármely tagjának működéséért, vagy a támogatás szabályszerű és szerződésszerű felhasználásáért a kedvezményezett (felperes) tartozik felelősséggel, míg az 5. pont értelmében bármely tag által elkövetett pénzügyi vagy szakmai szabálytalanságért, jogszabálysértésért, a támogatási szerződéssel és annak mellékletével ellentétes tevékenységért a kedvezményezett korlátlanul felel a támogatásközvetítő szervezet felé. A felek egyezően adták elő, hogy a felperes három ajánlattevő közül a legkedvezőbbet választotta ki. Önmagában az a tény, hogy az ajánlatkérő és az ajánlattevő szerv székhelye azonos, az ajánlatkérő szerv elnökének és az ajánlattevő szerv cégvezetésre jogosult vezető tisztségviselője egyeneságbeli rokona, nem jelenti, hogy a kedvezményezett (ajánlatkérő) nem biztosítja a tisztességes, nyílt eljárásokat és a versenyeztetés alapelveinek érvényesülését figyelemmel arra, hogy a legolcsóbb pályázati ajánlattevő nyerte el a megbízást. A támogatási szerződés konkrét tilalmak helyett olyan elveket, illetve magatartásformákat kíván meg, illetve szankcionál, amit konkrét tartalommal a pályázat kiírója, elbírálója nem töltött meg. Ezért az alperes által hivatkozott szerződésszegést az elsőfokú bíróság nem állapította meg.

A perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (R.) 2. § (2) bekezdése figyelembevételével döntött.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen, annak megváltoztatása és a kereset elutasítása érdekében az alperes fellebbezett.

A Fővárosi Törvényszék 2013. november 13. napján meghozott 1.Gf.75.302/2013/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a keresetet elutasította. Mellőzte az elsőfokú ítéletnek alperest perköltség viselésére kötelező rendelkezését. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek tizenöt nap alatt 192.940 forint első- és 339.540 forint másodfokú perköltséget.

A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg, de a jogi indokolással túlnyomórészt nem értett egyet. Azt helyes megállapításnak minősítette, hogy a Norvég Királyság és a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség közötti megállapodás mellékletét képező általános szerződési feltételek - mivel azokat nem tették a szerződés részévé - nem vonatkoznak a felek közötti jogviszonyra. A

felek között létrejött támogatási szerződés 8.2. pontja alapján azonban a kedvezményezett köteles volt az esélyegyenlőségre vonatkozó jogszabályoknak, illetve az esélyegyenlőség és a korrupciómentesség alapelveinek megfelelni. A szerződés 13.2. pontja akként rendelkezett, hogy a kedvezményezett szerződésszegést követ el többek között akkor is, ha nem biztosítja a tisztességes, nyílt eljárások és versenyeztetés alapelveinek érvényesülését. A Ptk. 207. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróságnak kellett volna értelmeznie és tartalommal kitöltenie ezt a rendelkezést, és mérlegelni, hogy az alperes által kifogásolt eljárás tisztességes volt-e. Tévesnek minősítette azt a megállapítást, hogy a támogatási szerződés nem tartalmazott olyan konkrét tilalmat, amely alapján az alperes által kifogásolt felperesi eljárás szankcionálható lett volna. A 13.2. pont ugyanis szerződésszegésnek minősítette a tisztességes, nyílt eljárások és versenyeztetés alapelveinek sérelmét. Ezen elveket illetően pedig lehetetlen, de egyben szükségtelen is lett volna minden lehetséges tiltott magatartást a szerződésben rögzíteni. Az elsőfokú bíróság helytelen következtetést vont le arra, hogy az ajánlatkérő szerv elnökének és az ajánlattevő szerv cégvezetésre jogosult vezető tisztségviselőjének közeli hozzátartozói viszonya nem sértette a tisztességes nyílt eljárások és versenyeztetés alapelveit. Önmagában e két személy közötti egyeneságbeli rokon kapcsolat sérti a tisztességes eljárás és a versenyeztetés szerződésben rögzített alapelvét, továbbá a Ptk. 4. § (1) bekezdését. Nincs jelentősége, hogy a felperes az alperes által kifogásolt szerződés megkötése előtt több ajánlatot kért be, és a legkedvezőbb ajánlat alapján kötött szerződést. A támogatási szerződés szerinti tisztességes, nyílt és a versenyeztetés alapelveinek megfelelő eljárás ugyanis az lett volna, ha a Bt-t kizárja az ajánlattevők közül. Az alperes tehát a szerződés 13.9. pontja alapján jogszerűen csökkentette a támogatás összegét a szabálytalansági eljárással érintett számlák alapján már teljesített támogatás összegével. A perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése és a R. 3. § (2), (5) bekezdése, és 4/A. §-a alapján határozott.

A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését kérte, és az elsőfokú bíróság ítéletének hatályában fenntartását. Másodlagosan felülvizsgálati kérelme a jogerős ítéletben megállapított perköltség csökkentésére irányult. Jogszabálysértőnek minősítette azt a megállapítást, hogy a Ptk. 207. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróságnak kellett volna értelmeznie és tartalommal kitöltenie, hogy az alperes által kifogásolt eljárás tisztességes volt-e. A felperes szerint az elsőfokú bíróság e téren nem mulasztott. Megállapította, hogy önmagába az a tény, miszerint az ajánlatkérő és az ajánlattevő szerv székhelye azonos, és az ajánlatkérő szerv elnöke és az ajánlattevő szerv cégvezetésre jogosult vezető tisztségviselője között egyeneságbeli rokon kapcsolat áll fenn, nem jelenti, hogy a

kedvezményezett nem biztosítja a tisztességes, nyílt eljárást, a versenyeztetés alapelveinek érvényesülését figyelemmel arra is, hogy a legolcsóbb ajánlatot tevő nyerte el a megbízást. A másodfokú bíróság felülmérlegelte az elsőfokú bíróság döntését, de nem nevezett meg olyan szempontot, amit az elsőfokú bíróság nem vizsgált. Nem jelölte meg, mit mérlegelt az elsőfokú bíróság okszerűtlenül. A másodfokú bíróság a megállapított tényekből érdemi indokolás nélkül más jogi következtetést vont le. Nem fogadta el azt az okfejtést, hogy lehetetlen és szükségtelen a támogatási szerződésben minden tiltott magatartásformát szabályozni. Ez ugyanis jogbizonytalanságot okozhat. Másodlagos felülvizsgálati kérelmét azzal indokolta, hogy az elvégzett tevékenységgel az alperes javára megítélt perköltség nem áll arányban.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy lehetetlen és szükségtelen minden előforduló tiltott magatartásformát külön-külön a szerződésben rögzíteni. Az eljáró bíróság feladata a konkrét ügyben, a konkrét kérdésben a vitás szerződési rendelkezést értelmezni. A másodfokú bíróság helyesen, a jogszabályi előírásoknak megfelelően járt el, megalapozott és jogszerű határozatot hozott.

A felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélet jogszabálysértését abban jelölte meg, hogy felülmérlegelte az elsőfokú ítélet azon megállapítását, miszerint az alperes által kifogásolt eljárás tisztességes volt. A jogerős ítélet megsértette a Ptk. 207. § (1) bekezdését. A Kúria a jogerős ítéletet ebben a keretben vizsgálta felül.

A felülvizsgálati kérelem a következők szerint nem alapos.

A jogerős ítélet felülvizsgálatára a Pp. 270. § (2) bekezdése értelmében csak jogszabálysértés miatt van mód, a perben támadott jogerős ítélet azonban nem jogszabálysértő.

Az alperes a támogatási szerződés 13.2. pontjában körülírt szerződésszegési ok miatt - vagyis mert a kedvezményezett ... nem biztosította a tisztességes, nyílt eljárások és a versenyeztetés alapelveinek érvényesülését - alkalmazta a 13.9. pont szerinti következményt, és a szabálytalannak ítélt felhasználás összegével csökkentette a megítélt támogatást. A Kúria egyetért a jogerős ítélet azon megállapításával, hogy nincs mód tételesen meghatározni, mely konkrét magatartások sértik a tisztességes, nyílt eljárás és a versenyeztetés alapelvét. Vita esetén a bíróság feladata annak eldöntése, hogy a kifogásolt konkrét kedvezményezetti magatartás beilleszthető-e a tilalmazott magatartások közé. A 27.394.200 forint össztámogatású, 3.043.800

forint saját forrású, tehát 30.438.000 forint elszámolható költségű projekt mintegy 10%-át érintő összegben kötött a felperes megbízási, illetve vállalkozási szerződést egy olyan betéti társasággal, amelynek az adott időben a beltagja, egyben egyik önálló képviselőre jogosult tisztségviselője a felperes képviselőjének közeli hozzátartozója volt. A felperes maga adta elő, hogy a szerződő partnert úgy választotta ki, hogy a szerződéskötés előtt több cégtől szerzett be árajánlatot, és a legkedvezőbbet fogadta el (keresetlevél 3. oldal 4. bekezdés), vagyis maga választotta ki, hogy a potenciális szerződő partnerek között legyen az a gazdasági társaság, amely egy közeli hozzátartozója érdekeltségében áll.

A felperes és az alperes a támogatási szerződésben az alkalmazandó jogszabályi rendelkezések között határozta meg mások mellett az EGT Finanszírozási Mechanizmus és a Norvég Finanszírozási Mechanizmus végrehajtási rendjéről szóló 242/2006. (XII. 5.) Korm. rendeletet. Ennek 10. fejezete szerinti szabálytalanság kezelésére meghatározott eljárás a per tárgyát képező támogatási szerződést illetően a felperes és az általa kiválasztott megbízott, vállalkozó vonatkozásában összeférhetetlenséget állapított meg, azt, hogy a felperes nem biztosította a tisztességes, nyílt eljárás és a versenyeztetés alapelveinek az érvényesülését. Alapvető és indokolt elvárás, hogy amennyiben egy tevékenység, terv megvalósításához az abban érdekelt fél idegen forrást, ezen belül vissza nem térítendő támogatást vesz igénybe, akkor ezen források felhasználásának tisztességességéhez a legkisebb kétely se fűződhesen. A szerződő partnereket úgy kell kiválasztani, hogy fél se vetődhesen: a kiválasztás során az objektív szempontok mellett, szubjektív érdekek is érvényesülnek, érvényesülhetnek. Ennek a követelménynek nem felelt meg a felperes eljárása, és ezért beilleszthető abba a körbe, hogy nem biztosította a tisztességes eljárás alapelveinek érvényesülését, vagyis a szerződésszegés megállapítását megalapozó magatartást tanúsított. A jogerős ítélet nem sértette meg a Ptk. 207. § (1) bekezdését. Az alperes a támogatási szerződés alapján indokoltan alkalmazta a szabálytalanság következményeként a támogatás csökkentését (13.9. pont). A felperest a támogatásból visszatartott összeg nem illeti meg. A jogerős ítélet megalapozottan utasította el a keresetet.

A felperes alaptalanul sérelmezte a másodfokú perköltség összegét, amit pervesztése miatt megtéríteni köteles (Pp. 78. § (1) bekezdés). A perérték alapján az alperes 96.500 forint ügyvédi munkadíjra (R. 3. § (2) és (5) bekezdés) és általa megfizetettnek minősülő 243.072 forint fellebbezési illetékre (illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74/A. § (5) bekezdés) tarthat igényt. Mivel a megítélt másodfokú perköltség e két tétel együttes összegét nem éri el, nincs alap a másodfokú perköltség leszállítására, mert a megállapításakor a másodfokú bíróság nem sértett jogszabályt.

A jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben írt okból nem volt jogszabálysértő, azt a Kúria a - a Pp. 274. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül meghozott határozatával - Pp. 275. § (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta. A sikertelen felülvizsgálati kérelemre tekintettel a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperes

köteles az alperes képviselőjével járó ügyvédi munkadíjat megtéríteni (Pp. 75. § (2) bekezdés, R. 3. § (5) bekezdés).

A felperes illetékmentessége folytán a felülvizsgálati illeték az államot terheli (Itv. 5. § (1) bekezdés d) pont, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés, 14. §).

, 2014. szeptember 29.

Dr. Molnár Ambrus s.k. a tanács elnöke Dr. Madarász Anna s.k.
előadó bíró Dr. Szűcs József s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő